Wydanie poranne. **Cena 8 halerzy.**
Nr. 180. Piątek 7 sierpnia 1914. **Rocznik XXIII.**

2 K miesięcznie z odsyłką.
Zagranicą miesięcznie 2 M. 30 f., 3 fr. 50 ctm., 2½ szyl. 70 cm. amer.
Tygodniowo w Krakowie 40 h. z dostawą do domu 46 h.
Cena numeru oddzielnego 8 h.
Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca i bezimiennych listów nie uwzględnia.

NAPRZÓD

Organ centralny polskiej partyi socyalno-demokratycznej.
Wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcya i Administracya Kraków, Dunajewskiego 5.
Telefon Redakcyi Nr. 396.
Telefon Administracyi Nr. 2314.
Konto czekowe Nr. 34.095.
Adres telegr.: Naprzód Kraków.
Dział inseratowy: Pl. WW. Świętych 11.
Telefon Nr. 1354.
Konto czekowe Nr. 910.
Ceny ogłoszeń: Za miejsce wiersza petitem 20 h. Za miejsce wiersza petitem w nadesłanem 60 h

Wypowiedzenie wojny Rosyi.

Opuszczenie Królestwa przez Moskali.

Wojna niemiecko-angielska.

Wiedeń, 7 sierpnia.

C. k. Biuro korespondencyjne donosi:

Nadzwyczajne wydanie „Wiener Ztg“ ogłasza w części urzędowej:

C. k. ambasador w Petersburgu otrzymał na podstawie najwyższego upełnomocnienia pod datą 5 b. m. polecenie wystosowania do cesarskiego rosyjskiego ministra spraw zagranicznych noty następującej treści:

Z rozkazu swego rządu podpisany ambasador austro-węgierski ma zaszczyt podać Jego Ekselencyi, rosyjskiemu ministrowi spraw zagranicznych do wiadomości, co następuje:

Ze względu na groźne stanowisko, jakie zajęła Rosya w konflikcie między monarchią austryacko-węgierską a Serbią, tudzież wobec faktu, że w następstwie tego konfliktu Rosya według zawiadomienia gabinetu berlińskiego uznała za swój obowiązek rozpocząć kroki nieprzyjacielskie względem Niemiec, i że w konsekwencyi tych kroków znajduje się ona w stanie wojennym z wymienionem mocarstwem, Austro-Węgry uważają również, że pozostają na stopie wojennej z Rosyą.

Wojska rosyjskie opuszczają Królestwo

Wiedeń, 7 sierpnia.

C. k. biuro korespondencyjne donosi:

Z granicy rosyjskiej mnożą się wiadomości w tym duchu, że nietylko ogłoszony już przed kilku dniami odwrót wojsk pełniących straż graniczną jest w pełnym toku, lecz że także i główne siły z głębi Królestwa Polskiego maszerują ku wschodowi i północnemu wschodowi.

Z tego należy wnioskować, że pogotowie wojskowe rosyjskie, mimo długoletnich przygotowań i koncentracyi wojsk na zachodzie, nie postąpiło tak daleko naprzód, aby komenda rosyjska mogła odważyć się na podjęcie walki w Królestwie Polskiem.

Wojna między Anglią a Niemcami.

Londyn, 7 sierpnia.

Prezydent ministrów Asquith oświadczył w Izbie gmin, że **między Anglią a Niemcami zaistniał stan wojenny.**

Minister jutro będzie prosił Izbę o przyjęcie kredytu **100 milionów funtów.**

Londyn, 7 sierpnia.

Wydano proklamacyę z postanowieniami o kontrabandzie. Według tej proklamacyi, okrętom nieprzyjacielskim wyznaczono **termin do 14 sierpnia do opuszczania portów angielskich.**

Serbia wypowiada wojnę Niemcom.

Berlin, 7 sierpnia.

Biuro Wolffa donosi:

Serbia przez swojego przedstawiciela wypowiedziała wojnę państwu niemieckiemu.

Walki pod Belgradem.

Wiedeń, 7 sierpnia.

O walce artyleryi koło Belgradu dnia 4 b. m. nadchodzą następujące uzupełnienia:

Monitor „Körös“ o godz. 8 rano pojechał w dół rzeki ku twierdzy, aby spowodować nieprzyjaciela **do otwarcia ognia,** aby przez to skonstatować stan artyleryi serbskiej. Okręt zbliżył się na 1800 metrów ku wybrzeżu serbskiemu, przy ogrodach między południowo-zachodnią częścią twierdzy a miastem. Była godzina 9 min. 22 przed południem, gdy z północnego wschodu części twierdzy górnej i północno-zachodniego kąta twierdzy dolnej baterye, jak się zdaje **12 centymetrowe,** otwarły **silny ogień,** poparty przez działa, stojące na północnej części Belgradu w rejonie fabrycznym. Ostatnie działa były **maskowane przez dwa parowce,** stojące na brzegu serbskim naprzeciw domu skarbowego Neu Borca. „Körös“ natychmiast z całą siłą maszyn zaczął pracować i **podjął walkę ogniową** aż do chwili, gdy się usunął z obrębu ognia i trafiony został **sześciu granatami,** które jednak częściowo odbiły się od pancerza, po części zaś uszkodził części blaszane. **Nikt nie doznał szwanku.**

W międzyczasie wystąpiła **artylerya lądowa** do walki, mając zadanie utrudnione z powodu niekorzystnych stosunków oświetlenia. **Artylerzystom słońce świeciło w oczy,** a twierdza belgradzka leżała w lekkiej mgle. Mimo to ogień jeszcze przed południem spowodował **zupełne zamilczenie dział serbskich,** tak tych, które ostrzeliwały „Körösa“, jak i dział **twierdzy.** Topczidersko i Banevo Brde, które się przyłączyły do ogólnej kanonady. Z naszej strony **jeden zabity, a jeden ciężko ranny.**

Miało się wrażenie, że załoga w Banovo Brde pod wrażeniem pierwszych strzałów **panicznie opuściła swoje stanowiska,** wnet jednak powróciła do walki.

Po południu w dalszym ciągu strzelała nasza artylerya. Odpowiadano **ze słabą siłą.**

O godzinie 4 po południu flotyla zajęła **linię ogniową,** 500 metrów na dół od wieży „Hunyady“, aby ostrzeliwać działa koło fabryki i skonstatować, o ile nieprzyjaciel pobity. **Artylerya nieprzyjacielska nie odpowiadała.**

Wedle ostatnich wiadomości, walka artyleryi toczyła się w dalszym ciągu 5 b. m. Bliższych szczegółów brak.

W innej części placu wojennego **panuje spokój.**

Minister wojny w Anglii.

Londyn, 7 sierpnia.

Marszałek polny lord **Kitchener** został zamianowany ministrem wojny. Asquith ustąpił z tego stanowiska, zatrzymuje jednak urząd prezydenta ministrów.

Neutralność Holandyi.

Haga, 7 sierpnia.

Wydanie nadzwyczajne „Dziennika urzędowego“ ogłasza oświadczenie **jak najściślejszej neutralności Holandyi** w wojnie między Anglią a Niemcami i między Belgią a Niemcami.

Manifest cesarza do armii.

Wiedeń, 7 sierpnia.

„Wiener Ztg.“ ogłasza następujący manifest cesarza do armii i floty:

Z zapałem spieszą obwiązani do służby wszystkich moich ludów pod chorągwie i sztandary. **Prędzej niż oczekiwano osiągają siły wojenne stan wojenny.** Każdy z moich dzielnych żołnierzy wie, że mamy do odparcia **pełne nienawiści ataki** i że wraz z naszymi sprzymierzonymi walczymy o słuszną sprawę. Wy, moi dzielni, idziecie z pewnością **na ciężkie walki**, które was czekają. Pomnijcie na waszych ojców, którzy w niezliczonych walkach i szturmach wysoko dzierżyli sztandary i nieśli chorągwie w zwycięzkie walki. Dorównajcie im w waleczności i wytrwałości. Pokażcie nieprzyjaciołom co mogą dokazać moje ożywione gorącą miłością ojczyzny bliskie sobie ludy. Niech wam Bóg błogosławi, moi odważni wojownicy i niech was poprowadzi **do zwycięstwa i sławy!**

Franciszek Józef.

Pożyczka wojenna Austro-Węgier.

Wiedeń, 7 sierpnia.

„Wiener Zeitung“ ogłasza **rozporządzenie cesarskie** upoważniające oba rządy, aby pieniądze na pokrycie wydatków wojskowych zdobyły **bez trwałego obciążenia skarbu państwa** zapomocą operacyi kredytowych. Na podstawie tego rozporządzenia ministerstwo finansów zawarło z konsorcyum dla obejmowania państwowych operacyi kredytowych umowę, na podstawie której zarządowi finansowemu zostały oddane do rozporządzenia **środki na pokrycie wydatków wojskowych w drodze pożyczki lombardowej**, pokrytej bonami kasowemi.

Węgierskie ministerstwo skarbu zawarło **analogiczną umowę** z węgierskiem konsorcyum.

Zabranie okrętu niemieckiego.

Londyn, 7 sierpnia.

Niemiecki parowiec „Dryand“, liczący 17 ludzi załogi, został **zatrzymany** w kanale niedaleko Manchesteru.

Zmiany w gabinecie angielskim.

Londyn, 7 sierpnia.

Prezydent ministrów Asquith oświadczył w Izbie gmin, że prezydent tajnej rady Morley, minister handlu Burns, oraz sekretarz parlamentarny w urzędzie oświaty Treveliant **ustąpili**.

Na morzu Czarnem.

Londyn, 7 sierpnia.

Biuro Reutera donosi z Odessy, że **wszystkie światła na morzu Czarnem zostały zgaszone.**

Zastępstwa dyplomatyczne.

Berlin, 7 sierpnia.

„Norddeutsche Allg. Zeitung“ donosi: Ochronę poddanych rosyjskich, francuskich i belgijskich objął tutejszy **ambasador hiszpański**, oraz konsulowie hiszpańscy w państwie. Ochronę poddanych angielskich objął tutejszy **ambasador Stanów Zjednoczonych** i konsulowie amerykańscy w państwie.

Wiedeń, 7 sierpnia.

Stany Zjednoczone Ameryki północnej objęły ochronę Austryaków i Węgrów **w Rosyi**, zaś **Hiszpania** ochronę Serbów i Rosyan w Austro-Węgrzech.

Obawy na morzu.

Konstantynopol, 7 sierpnia.

Żaden z okrętów francuskich **nie waży się wyjechać** do archipelagu z obawy przed pancernikiem niemieckim, który krąży koło Dardanelów. Łódź pakietowa francuska, która wczoraj odjechała, dotarła tylko do Dardanelów i musiała zawrócić.

Stacyonowany tu okręt francuski „Jean Blanche“ musiał **uciekać do Sebastopola.**

Inne okręty **zamknięte w porcie.** Okręt rosyjski tu stacyonowany poprzednio **odjechał.**

Manifest cara.

Berlin, 6 sierpnia.

„Lokal-Anzeiger“ donosi z Petersburga: Car wydał uroczystą proklamacyę, kończącą się słowami, że **nie zawrze pokoju, dopóki ostatni żołnierz nieprzyjacielski nie opuści kraju.**

Ataki na ambasadę austryacką w Paryżu.

Wiedeń, 7 sierpnia.

„N. fr. Presse“ donosi z kół poinformowanych, że konsulat austryacki w Paryżu musiał z powodu wrogiej postawy ludności **zamknąć biura.** Z tego samego powodu ambasada austryacka musiała się **przenieść na inną ulicę.** Policya nie dawała należytej ochrony, o którą się upominano.

Neutralność Egiptu.

Londyn, 7 sierpnia.

Według doniesienia z Aleksandryi, **Egipt ogłosił neutralność w wojnie.**

Komitet obywatelski.

Polski Skarb Wojskowy i Intendantura organizują komitet obywatelski celem zbierania ofiar w pieniądzach, broni, odzieży, bieliźnie, obuwiu, środkach opatrunkowych i t. d. **dla wojska polskiego** i odwołują się do wszystkich sfer mieszkańców Krakowa.

Każdy, kto nie chce pozostać **bezczynnym widzem wypadków**, kto nie chce biernością **zdradzić świętej sprawy**, niech przystępuje do komitetu obywatelskiego przy Polskim Skarbie Wojskowym.

Pierwsze konstytuujące posiedzenie odbędzie się dziś w **piątek o godzinie 6 wieczór** w sali towarzystwa technicznego (Straszewskiego 28).

Zamordowanie Jauresa.

Szczegóły.

Pewien towarzysz, który właśnie przyjechał z Paryża, podaje nam garść szczegółów o zamordowaniu Jauresa.

W piątek w godzinach popołudniowych rozeszła się po Paryżu wiadomość o ogłoszeniu w Niemczech stanu niebezpieczeństwa wojny. — O godz. 7 wieczorem Jaures konferował z ministrem spraw wewnętrznych Malvym, poczem o godz. 8 przyjechał do redakcyi „Humanité“ i stamtąd udał się do restauracyi „Pod półksiężycem“, znajdującej się w pobliżu gmachu redakcyjnego. Usiadł wobec upału przy otwartym oknie. Przed godziną 10-tą, gdy Jaures kończył kolacyę, nagle podniesiono firankę, wysunęła się jakaś ręka z rewolwerem, skierowanym w głowę posła. Rozległy się dwa strzały. Nie zdążywszy słowa powiedzieć, Jaures pochylił swą głowę i upadł.

Poseł P o i s s o n rzucił się natychmiast do okna i przytrzymał mordercę. Zebrał się momentalnie tłum, który chciał zlinchować mordercę. Policya z trudem obroniła go. Dla utrzymania porządku wysłano natychmiast 100 policyantów i szwadron gwardyi republikańskiej.

Śmiertelnie rannego Jauresa położono na stole i zawezwano lekarzy. O godz. 10 minut 5 Jaures zmarł, nie odzyskawszy przytomności. O godz. 11½ w nocy karetka pogotowia odwiozła zwłoki do mieszkania Jauresa. W tłumie — opowiada wspomniany naoczny świadek — słychać było p ł a c z i ł k a n i e. Gdy karetka ruszyła, rozległ się krzyk: **„Niech żyje Jaures!**

Przed godz. 12 w nocy Renaudel wraz z kilku innymi członkami partyi udali się do pałacu Elizejskiego, gdzie właśnie gabinet uchwalał mobilizacyę i zakomunikowali, że partya wobec grozy położenia międzynarodowego zawezwie robotników do zachowania spokoju.

Sprawca.

Mordercą jest 29-letni syn pewnego drobnego urzędnika sądowego i nazywa się R a o u l V i l l a i n. Po przyaresztowaniu morderca nie chciał dać żadnych wyjaśnień, żadnych danych o swem pochodzeniu. Podczas rewizyi znaleziono przy nim tylko telegram następującej treści: „Wracam w niedzielę i porozmawiam z tobą stanowczo“. Adres został oderwany.

Podczas dalszych badań morderca zeznał, że już od pewnego czasu postanowił zabić Jauresa, uważając go za z d r a j c ę F r a n c y i. We środę przyszedł do mieszkania Jauresa, gdzie mu powiedziano, że poseł jest w Brukseli na posiedzeniu Biura międzynarodowego. We czwartek czekał pod mieszkaniem na dole, ścisnął jednak rewolwer i cofnął się, gdyż zdjęła go litość. W piątek dopiero wykonał swój zamiar.

Ponieważ w Paryżu twierdzono, że morderca jest członkiem m o n a r c h i s t y c z n e j o r g a n i z a c y i „camelots du roi“ (ogłosił to był nawet „Matin“ na swych transparantach), wobec tego organizacya wydała enuncyacyę z podpisem komendanta; oznajmia ona, że morderca nie był członkiem organizacyi i że organizacya surowo zakazała wszelkich zabójstw politycznych, odrzucając n. p. projekt zamordowania Caillaux. Prócz tego szereg przewódców rojalistów, bonapartystów i t. d. w uroczystych deklaracyach napiętnował mord.

Odezwa rządu.

Już o godzinie 4 w nocy po morderstwie na murach Paryża rozlepiono odezwę rządu podpisaną przez premiera Vivianiego:

„Obywatele, dokonano wstrętnego mordu. — Jaures, wspaniały mówca, ozdoba trybuny francuskiej, został w sposób nikczemny zamordowany. Ja wraz ze swymi kolegami s k ł a d a m h o ł d p a m i ę c i t e g o s o c y a l i s t y - r e p u b l i k a n i n a, który walczył za sprawę tak szlachetną i który w obecnych ciężkich chwilach uczynił w interesie pokoju wszystko, co było można. W tem trudnem przesileniu międzynarodowem rząd ufa w patryotyzm wszystkich klas pracujących.

KRONIKA.

Piątek 6 sierpnia.

Następny numer „Naprzodu“ wyjdzie **dziś o godz. 6 wieczór.**

Zasiłki dla rodzin osób, powołanych do służby wojskowej. Magistrat ogłasza, iż wskutek zarządzenia namiestnictwa utworzone zostały w Krakowie **dwie komisye**, powołane do wydawania orzeczeń, co do zasiłku na utrzymanie dla rodzin osób, powołanych do służby wskutek mobilizacyi. Komisye te urzędować będą w magistracie w domu l. 8 przy ul. Poselskiej na I piętrze i czynności swoje rozpoczęły już wczoraj. Interesowani mają **prawo swoje zgłaszać** w sposób dotychczasowy w magistracie, oficyny w podwórzu, II piętro, drzwi Nr 26 w godzinach urzędowych od 8—2 w południe i od 4—7 po południu.

Wydawca: **Ignacy Daszyński.** — Redaktor odpowiedzialny: **Franciszek Kubanek.** **Drukarnia Ludowa, Kraków,** Dunajewskiego 5 (Telefon 1310).